

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за социалните услуги № 954-01-81, внесен от Ангел Илиев Исаев на 21.11.2019 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 18 декември 2019 г., разгледа и обсъди Законопроект за изменение и допълнение на Закона за социалните услуги, внесен от Ангел Исаев.

В заседанието участваха Деница Сачева, министър на труда и социалната политика, заместник министрите на труда и социалната политика – Зорница Русинова и Лазар Лазаров, експерти от Министерството на труда и социалната политика, Председателят на Агенцията за социално подпомагане – Румяна Петкова и експерти в същата агенция, заместник председателя на Агенцията за закрила на детето – Мариела Личева и представители на неправителствени организации.

Законопроектът беше представен от народният представител Ангел Исаев.

Той изложи основните причини, свързани със Закона за социалните услуги, които са го мотивирали да внесе разглеждания законопроект:

1. Закона за социалните услуги представлява заплаха за националния суверенитет и националната сигурност. Това е закон, който допуска местни и чуждестранни организации с чуждестранно финансиране, в нарушение на чл. 44, ал. 2 от Конституцията да осъществяват дейност, която накърнява суверенитета на страната ни и която би могла да има за цел и резултат нарушаване на правата и свободите на българските граждани, установени с Конституцията.

2. Със Закона за социалните услуги, в противоречие на Конституцията, се отменя правото на неприкосновеност на личния и семейния живот на българския гражданин. Това е така, тъй като личния и семейния живот на българския гражданин попада под наблюдението и контрола на доставчиците на „социални услуги“, като те имат неограничена власт да получават всякаква информация. Става въпрос за изключително чувствителни данни, които са на ниво национална сигурност, и които не могат да бъдат свободно достъпни нито от местни, нито от чуждестранни частни лица. Това е в пряко противоречие с чл. 8, ал. 1 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКПЧОС) и не може да бъде

оправдано с разпоредбата на чл. 8 ал. 2 на ЕКПЧОС. Налице е противоречие и с чл. 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

3. Със Закона за социалните услуги секторът на социалните услуги се приватизира чрез въвеждането на възможност социални услуги да се предоставят самостоятелно и наравно с общините от частни лица, при това ползвайки се от държавната принуда. Закона за социалните услуги въвежда държавна принуда за предоставяне на социалните услуги и така ги превръща в задължение на българските граждани, а не тяхно право. Превръщането на социалните услуги в задължение е грубо нарушение на духа и буквата на Конституцията, защото въвежда чрез закон нови задължения на гражданите, извън онези, изброени в Конституцията. Затова няма съгласие в българското общество. Така частни доставчици на социални услуги придобиват права да осъществяват държавни функции. Това недопустимо ограничава сферата на държавна регулация и управление на обществените отношения и разширява сферата на дейност на частните доставчици с неодобрена от обществото дейност. Със Закона за социалните услуги целия сектор на социални услуги на практика се изнемва от общините и се предоставя изцяло на частни лица. Това е в ущърб на българските граждани и неизбежно има своите негативни последици за общините, защото ги лишава от приходите за евентуално предоставени социални услуги, финансирани от държавния бюджет, както и от международната помощ по линия на различни международни договори и механизми за сътрудничество.

4. Законът за социалните услуги допуска злоупотреба с правата българските граждани, в частност с правата на децата с цел задължително ползване на социални услуги, които услуги в общият случай ползвателят е длъжен да заплати. Това е нова форма на задължително икономическо заробване на българските граждани.

Целта на внесеня законопроект е да уреди специфични обществени отношения, свързани с предоставянето, ползването, финансирането, качеството, контрола и мониторинга на социалните услуги. Законопроектът заменя идеята за предоставяне на социални услуги с идеята да се предоставя социална грижа и подкрепа, изцяло в полза на гражданите.

Към законопроекта е приложена Предварителна оценка на въздействието на законопроекта. В нея се посочва, че основните ползи от законопроекта са:

- създава се възможност за ползване на общодостъпни социални услуги;
- вземат се предвид ангажиментите във връзка с процеса на деинституционалност;
- регламентират се регламентирания подход и интегрираните междусекторни услуги, като се прави разграничение между интегрирано предоставяне на подкрепа и интегрирани междусекторни услуги;
- за служителите се регламентира и право на обучения, на супервизия, на наставничество, на участие и същевременно задължение за участие в организирани за

служителите обучения и обмен на опит и добри практики; стандарти за работно натоварване; стандарти за заплащане на труда на служителите, осъществяващи дейности по предоставяне на услуги, както и приемането на Етичен кодекс; регламентира се и включването на доброволци и студенти;

- въвеждат се допълващи стандарти за социалните услуги, чрез които се осъществява дневна или резидентна грижа за лица в невъзможност за самообслужване, за лица с агресивно и проблемно поведение и за лица с потребност от постоянно медицинско наблюдение и медицинска грижа.

В Комисията беше получена информация от заседанието на Постоянната комисия по доходи и жизнено равнище към Националния съвет за тристранно сътрудничество, проведено на 16.12.2019 г. Стана ясно, че всички присъствали на заседанието са се въздържали от подкрепа на законопроекта, с изключение на представителя на КТ „Подкрепа“, който е завил подкрепа по части от законопроекта.

В Комисията бяха получени становищата на Министерството на финансите, Националното сдружение на общините в Република България и десетки становища от неправителствени организации, работещи в областта на социалните услуги, както и такива, които имат отношение към социалната политика.

Министерството на финансите не подкрепя законопроекта, като предоставя многобройни мотиви по същество. Част от тях са свързани с това, че предлаганата със законопроекта уредба е непоследователна, проблемна и несвързана и ще доведе до несъгласуваност със свързаната уредба в други закони, като има смесване на определенията „социална подкрепа“ и „социална услуга“ без това да допринася по същество към законопроекта. Мотивите към законопроекта също са със спорна логика, непоследователни и с редица неточности, както и едва ли може да се приеме, че съдържат част от изискуемата от Закона за нормативните актове информация, като например за финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба. В законопроекта се съдържат предложения, които водят до неяснота по прилагане на законодателството в областта на конкуренцията и общия пазар, в това число законодателството на Европейския съюз и правото на свободно движение на стоки и услуги.

С направените предложения за промяна и отпадането на голяма част от разпоредбите в законопроекта е налице нов прочит на Закона за социалните услуги, изменяйки характера и същността на съществуващото към момента законодателство в тази област и води до редица промени в други нормативни актове. Вносителят поставя ограничения в източниците на финансиране и в обхвата на доставчиците на социални услуги.

Становищата на всички неправителствени организации са отрицателни.

В проведената дискусия взеха участие народните представители Светлана Ангелова, Павел Шопов, Георги Гьоков, Калин Поповски, Милко Недялков, и повече

от двадесет представители на неправителствени организации. Преобладаващи бяха мненията, че Законът за социалните услуги е закон, който е приет с консенсус. В неговото изработване са участвали много институции и неправителствени организации. Законът няма практика, която да налага неговото изменение. Напреженията по отношение на него не са съвсем основателни.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати: без гласове „за“, 1 глас „против“ и 18 гласа „въздържал се“,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да не подкрепи на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Закона за социалните услуги № 954-01-81, внесен от Ангел Илиев Исаев на 21.11.2019 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ ✓